

දීර්ඝ ගැහැනිය සහ කහ සිවුරේ විප්ලවය

“කුකුළා හඬන විට උදෑසන එළඹේ”, යැයි යල් පිහු බුරුම කියමනක් තිබේ. පිරිමි එම කියමන ගැහැනු පහත් කිරීමට ව්‍යංග අරුතක් සේ යොදා ගනිති. නමුත් බුද්ධිමත් කුකුළා තමන් හඬන්නේ උදෑසන එළඹුන නිසා හොඳටම දන්නවා ඇත. අදුර පළවා හරින ආරෝකය පිළිගැනීම හඬලෑමෙහි අරුත ය. එමෙන්ම ලොවට එළිය ගෙන ඒම ද හුදෙක් පිරිමින්ගේ කාර්යක් නොවේ. ස්ත්‍රිය ද ස්වකීය කරුණාව සහ ස්වයං පරිත්‍යාගය මගින් ද සිය ධෛර්ය සහ ස්ථිරසාර බව විසින්ද නොඉවසීමේ සහ වෛරයේ, වේදනාවේ සහ අපේක්ෂා හංගන්වයේ අදුර දුරුලීමට මහත් කාර්යයක් ඉටු කරයි.

ඒ 1995 බීජිංහි පැවැති ජගත් ස්ත්‍රී සමුළුවට අවුත් සාං සු වී කතා කළ වචන ය. එය ලෝකයා ඇමැතීමට 1990න් පසු ඇය ලද එකම අවස්ථාව එය විය. බුරුම නිදහස් අරගලයේ කීර්තිමත්ම විරියකු වන ඇගේ පියා, ජෙනරාල් අවුත් සාං 1949 දී ඝාතනය කෙරුණේ ද නිදහස් අරගලය වළක්වනු පිණිස ය. අද බුරුමයේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අරගලය වළක්වනු ලබන්නේ ඇය සිරගත කර තැබීම මගිනි.

බුනාහ්‍ය පාලන කාලයෙහි සමෘධිමත් රටක් වූ බුරුමය සහල් ආනයනය අතින් වාර්තා තබා තිබුණි. අද එය දැගී බාවයේ ගිලුනු, දූෂණ දුර්ගතයේ පහතින්ම සිටින වේදනාබර රටකි. සැපවත් පංතිය හමුදා නායකත්වය යි. හමුදාවක් විසින් දියුණු කළ රටක් නැත.

1990 දී බුරුමයේ පැවැති ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී මැතිවරණයෙන් ඇය නායකත්වය දුන් **ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සඳහා ජාතික සභාව** ආසන සියයට 80ක් දිනා ගත්තා ය. නමුත් 1962 සිටම බුරුමය පාලනය කරන හමුදා පාලකයින් මැතිවරණ ප්‍රතිඵල පිලිගන්නේ නැත. සාං සු වී සිය නිවසේම සිරගත කෙරුණි. දෙනුන් වරකට වඩා නිවසින් පිටත යෑමට මේ කාලය පුරාම හමුදා පාලකයින් ඇයට ඉඩ දී නැත.

දීර්ඝතම කාලයක් පවතින දුරුණුතම හමුදා ජන්ටාවක් විසින් බුරුමය පාලනය කරයි. එහි හමුදා පාලනයේ හොඳම මිතුරා අසල්වැසි “සමාජවාදී” චීනය යි. චීනයේ සහාය නොතිබෙන්නට මේ කුරිරු හමුදා පාලනය බුරුමයෙන් අතුගැවී ගොස් බොහෝ කල්ය. සිය අසල්වැසි රටක හෝ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ඇති වනු දැකීමට චීන පාලකයෝ බිය වෙති.

එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය තුළ බුරුම හමුදා පාලනයේ මානව හිමිකම් කෙලෙසීමේ හෙළා දැකීම නතර කරනු ලැබ ඇත්තේ චීනයේ නිශේධ බලය මගිනි. දැන් රුසියාව ද බුරුමයේ හමුදා පාලනයේ මිතුරකු බවට පත් වෙමින් සිටී.

1988 දී බුරුම ජනයා නිදහස සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිණිස නැගී සිටිය හ. හමුදාව 3000 ක් තරම් ජනයා ද බෞද්ධ භික්ෂූන් ද ඝාතනය කොට ඒ නැගිටීම පැරද වූහ. ගාන්ධිවාදී අවිහිංසාවාදිනියක වන අවුත් සාං සු වී ඒ නැගිටීමේ ද නායිකාව විය.

ලෝකයා මවින කරමින් පසුගිය 22වන සෙනසුරාදා 20,000 තරම් බෞද්ධ භික්ෂූහු විදි බටහ. මෙතෙක් නොදත් සමස්ත බුරුම භික්ෂූ සංගමය නම් එකතුවක් භික්ෂූන් හා එක්වන ලෙස මහා ජනයාට ඉල්ලීමක් කළේ ය. ප්‍රතිචාරය පෙර නොවී විරූ විය. දස දහස් ගනණින් තරුණ ජනයා විදි බටහ.

ඔව්හු බෞද්ධ ගාථා සිය සටන් පාඨ බවට පත්කර ගත්තේ ගාන්ධියානු අරගල ක්‍රමය දිගටම පවත්වා ගනිමිනි. මේ ජන සේනාව බුදුන්ගේ පින්තූර ද අවුත් සාං සු වීගේ පින්තූර ද සිය ධජ පතාක බවට පත් කර ගත්හ. සාං සු වී සිර ගත කොට ඇති ඇගේ නිවස දෙසට මුල් දිනයේ

පාගමන ඇදී ගියේය. නිවසින් එළියට බට ඇය අරගලයට ජය පතනු හඳුනා නොදැනුනු කෙනෙක් නොවී යැයි රහසිගත වෙබ් දිනපොත්කරුවකු ලිවේ ය.

ඉන්දියාවේ පිටුවහල්ව මිසීමා නමින් පවත්වා ගැනෙන වෙබ් දිනපොතක් ඇය පාගමන්කරුවන්ට ආචාර කරන ජායාරූපයක් එහි පළ කළ කල එක් දිනක් තුළ 50,000 ක් දෙනා එය හැරවූහ.

ඊළඟ ඉරිදා 30,000ක් බොද්ධ භික්ෂුන් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ඉල්ලා හමුදා පාලනයට එරෙහිව විදි අරක් ගත්හ. සමහර විට නූතන ලෝකයෙහි ඇති වූ බොද්ධ භික්ෂුන්ගේ විශාලතම උද්ඝෝෂනය එය විය හැකි ය. දසනින්ම ඇසුනේ බුරුමය පුරාම නැගිටීම පැතිරෙන ළකනු ය.

මහජන නැගිටීම ආරම්භ වූයේ ඉන්ධන මිල සියයට 200කින් ඉහළ දැමීමට එරෙහිව ය. නමුත් ඉක්මනින්ම එය සිර ගත කරනු ලැබ තිබූ නිදහසේ සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ අපේක්ෂාව බවට පෙරළුණි. එරට බොද්ධයින්ගේ මුදුන් මල්කඩවන් රංගුන් නගරයේ ශෙවඩගොන් විහාරය පාගමන් හි ආමිභක ස්ථානය බවට පත් විය.

23 වන ඉරිදා ලක්ෂයක් දෙනා භික්ෂුන් පෙරටු කොට පා ගමනනෙහි යෙදුණි. බුරුමයේ පසිදු හාසය නළු සෙගනර් සහ සිනමා තරුව ක්‍රියේවී තු ද විහාරයට පැමිණ දැන් පිලිගැන්වූහ. බොද්ධ භික්ෂුන්ගේ සහ මහජනයාගේ සාමකාමී නැගිටීම හමුදා පාලනය දෙදෙරවන වඩදියක් සේ ඉහළ නගිනබව පෙනී ගියේ ය.

හමුදා පාලකයින් තිගැස්මට පත් විය. ඔවුන් හමුයේ ඇත්තේ තොරා ගැනීම් දෙකකි. එක්කෝ බලය අනහරිය යුතු ය. නැත්නම් රංගුන් . නගරයේ විදි බොද්ධ භික්ෂුන්ගේ ලෙයින් නැහැරවිය යුතු ය. පාගමන් 9 වන දිනට එලඹියේ මෙම තීරණාත්මක මංසන්ධිය කරා ය. හමුදාව විහාර වටලා භික්ෂුන් පිටත ඒම වැළැක්වූහ. ඇදිරි නීතිය ප්‍රකාශ කොට පස් දෙනෙකුට වඩා එක් රැස් වුවහොත් වෙඩි තැබීමේ නීතිය පැණවූහ.

1988 දී හමුදාව 3000ක් තරම් භික්ෂුන් සහ ජනයා ඝාතනය කළ අවස්ථාවෙහි එය ලොව දැන ගත්තේ යාන්තමට ය. නමුත් අද තත්වය සහමුලින්ම වෙනස් කරනු ලැබ ඇත්තේ ජංගම දුරකථන මගින් ජායාරූප ද විඩියෝ රූප ද ප්‍රවෘත්ති ද ගෙන සිය වෙබ් දිනපොත් පුරවන තරණ පුරවැසි මාධ්‍යකරුවන් විසිනි. බුරුමයෙහි සෑම පරිගණකයක්ම ලියා පදිංචි කළ යුතු ය. පරිගණක සාක්ෂරතාවය සියයට එකකි. එනමුත් විවිධ උපායොදා ගනිමින් හමුදා පාලනයේ කණින් රිංගා ලියන මේ වෙබ් දිනපොත් සිදුවීම් සිදුවන වේගයෙන් ම යාවත්කාලීන වෙයි.

මේ සටහන ලියැවෙන බ්‍රහස්පතින්දා උදෑසන බුරුමයේ සිට ලියන වෙබ් දිනපොත්කරුවන් කියන්නේ හමුදාව පෙරදා භික්ෂුන් ද ඇතුළුව අට දෙනෙකු මරා දමා තවත් බොහෝ දෙනෙකුට වෙඩි තැබූ බව යි. මර්ධනය එලඹ ඇති ළකනු හැම වාර්තාවකම පෙනේ. ඉදිරි දින කිහිපය බුරුමයේ නිදහස සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සඳහා වන අරගලයට තීරණාත්මක ය.

නිදහස සඳහා බුරුම ජනයාගේ නොසිදෙන අභිලාෂය ද බොද්ධ භික්ෂුන්ගේ සාමකාමී නැගිටීම ද අවුන් සාං සු වී ගේ නොසැලෙන ධේර්ය ද විසින් බුරුමය දිනෙක නිදහසේ සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ මාවතට එළඹෙනු නිසැක ය. ඒ දිනය ඉක්මනින් ලගාවේවා යැයි කෘ ගසා කියමි.

සුනන්ද දේශප්‍රිය

